

Mikrosocjologia, grupa 3

Słowo klucz	Definicja	Źródło
Subkultura	<ol style="list-style-type: none">1. „Subkultura to kultura grupy społecznej lub zbiorowości, różniąca się w podstawowych społeczno-kulturowych aspektach od kultury szerszego środowiska, różnice te dotyczą przede wszystkim wartości i norm społecznych, zwyczajów, tradycji, kultury i języka.”2. Definicja Mirosława Pęczka: „ Subkultura to względnie spójna grupa społeczna, pozostająca na marginesie dominujących w danym systemie tendencji życia społecznego, wyrażająca swoją odrębność przez zanegowanie lub podważenie powszechnie utrwalonych i akceptowanych wzorów kultury.”3. Definicja Bogdana Prejsa: „ Subkultura to podkreślająca swoją odrębność grupa społeczna, w której obowiązują zasady i wzorce odmienne od wyznawanych powszechnie. Jej podstawowymi wyznacznikami są ideologia, symbolika oraz charakterystyczny image jej członków a w wielu przypadkach również muzyka. Mimo mnogości subkultur podstawy ich kształtowania się nawet tych wzajemnie się zwalczających są niemal identyczne. Źródłem jest najczęściej sprzeciw wobec polityki lub wyznawanych norm moralnych kulturowych i tradycji.”4. Definicja Czesława Czapowa, „ Subkultura to układ wzorów kulturowych, odpowiednio wyselekcjonowanych ze względu na charakterystyczne cechy określonego, partykularnego środowiska społecznego i ze względu na cechy ról społecznych, które dla tego środowiska są charakterystyczne.”	Tadeusz Bąk, <i>Współczesne uwarunkowania kreacji subkultur młodzieżowych</i> , Warszawa 2008
Kultura alternatywna	Dojrzała faza rozwoju subkultury. Następuje w niej totalna krytyka zastanego świata dorosłych, jest powoli zastępowana przez próby kreowania wzorców i zachowań pozytywnych. Społeczności alternatywne są nastawione raczej na twórczą aktywność niż atakowanie starego systemu.	Tadeusz Bąk, <i>Współczesne uwarunkowania kreacji subkultur młodzieżowych</i> , Warszawa 2008
Kontrkultura	Faza rozwoju subkultury, w której młodzież uświadamia sobie swoją odrębność kulturową i pokoleniową, protestuje przeciwko zasadom funkcjonowania oraz wartościom tworzącym fundament społeczeństwa. Główne elementy to zakwestionowanie świata rządzonego przez wartości materialne nastawionego na efektywność i zysk.	Tadeusz Bąk, <i>Współczesne uwarunkowania kreacji subkultur młodzieżowych</i> , Warszawa 2008.

<p>Grupy żarłoczne</p>	<p>Rodzaj grup społecznych, wymagających od swoich członków maksymalnego zaangażowania w działanie grupy, nieustannego uczestnictwa, pełnego poświęcenia i całkowitej lojalności.</p>	
<p>Kontestacja</p>	<p><u>Typologia form kontestacji według Tadeusza Palecznego:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Kontestacja bierna i czynna</u> <ol style="list-style-type: none"> a) bierna polega na ignorowaniu i nieprzestrzeganiu wzorów kulturowych a nie na ich niszczeniu. Jest brakiem uczestnictwa. Pojawia się w stylu życia a nie w grupowych formach protestu. Formy biernego oporu mieściły się w ramach zachowań nie represjonowanych przez prawo np. festiwal kultury hipisów w Woodstock b) czynna polega na aktywnym celowym przeciwstawianiu się kulturze tradycyjnej poprzez niszczenie jej elementów oraz poprzez destruktywny, dysfunkcyjny stosunek do jej wytworów np. instytucji. Polega na czynnych wystąpieniach przeciwko strażnikom kultury represyjnej (policjantom, nauczycielom jak i instytucjom (policja, szkoła kontestacja czynna charakteryzuje subkultury agresywne). 2. <u>Kontestacja indywidualna i grupowa</u> <ol style="list-style-type: none"> a) indywidualna jest wcześniejsza od grupowej i zwykle ją poprzedza. Początek ruchu hipisowskiego w Polsce 3. <u>Kontestacja innowacyjna i konserwatywna</u> <ol style="list-style-type: none"> a) innowacyjna wyróżnia się negatywnym stosunkiem do konkretnej kultury a nie do kultury w ogóle. Charakteryzuje ją orientacja na zmianę kultury, jej modyfikacje i reorientacje. b) konserwatywna stanowi „reakcję wtórną na kontestacje innowacyjną i powstaje niejako w opozycji do kontrkultury”. Przykładem mogą być skinheadzi którzy przeciwstawiają się zmianom kultury tradycyjnej. 4. <u>Kontestacja spontaniczna i celowa</u> <ol style="list-style-type: none"> a) celowa, czyli zorganizowana, jest rezultatem już istniejącego ruchu reprezentującego jakiś program lub ideologię. Przykładem mogą być komuny-wspólnoty hipisów. b) spontaniczna, czyli sytuacyjna, wyraża indywidualne lub grupowe spontaniczne reakcje, takie jak na przykład odmowa służby w wojsku, noszenie długich włosów itp. 	<p>Marian Filipiak, <i>Od subkultury do kultury alternatywnej: wprowadzenie do subkultur młodzieżowych</i>, Lublin 1999</p>

	<p>5. <u>Kontestacja radykalna i umiarkowana</u></p> <p>a) a)To rozróżnienie opiera się na stopniowaniu środków, które stosuje się do realizacji zakładanych celów: owe środki mogą być właśnie radykalne lub umiarkowane.</p> <p>6. <u>Kontestacja częściowa i totalna</u></p> <p>a) a)totalna, najbardziej radykalna, skierowana jest „nie przeciwko jednej wartości, normie czy instytucji, lecz ma na celu negacje całego systemu kultury” Przykładem mogą być kultury motocyklowe.</p> <p>b) b)częściowa zorientowana jest na odrzucenie nie całego systemu kultury, lecz jedynie poszczególnych jej elementów. Np. ruchy zakładające sobie cele szczegółowe, a więc ruchy pacyfistyczne, ekologiczne rasowe.</p> <p>7. <u>Kontestacja o charakterze psychologicznym i społecznym</u></p> <p>a) psychologiczny, w którym głównym aspektem jest postawa, stan świadomości kontestacyjnej. Wśród elementów świadomości kontestacyjnej wymienia się: postępowanie według własnych potrzeb, własne normy świadomości, pełnia przeżyć, wyobraźnia, wolny stosunek do seksu, swoboda w ubiorze, własne kryteria moralne, spontaniczność naturalizm w stosunku do przyrody, poczucie braterstwa, wspólnoty, solidarności, przyjaźni, wyzwolenia, postawa nonkonformistyczna, innowacyjny sposób myślenia.</p> <p>b) Społeczny wymiar kontestacji zaznacza się w postaci procesu zmierzającego do de instytucjonalizacji kultury, reorientacji wartości i norm, reinterpretacji wzorów do norm społecznych.</p>	
<p>Cechy subkultury</p>	<p>1. <u>Założenia ideologiczne :</u></p> <p>ideologia danej grupy subkulturowej jest uproszczoną wersją liberalizmu, w którym z całą mocą podkreśla znaczenie wolności jednostki i swobody wyboru własnej drogi życiowej, sposobu myślenia. Sprzeciwia się przymusowi przestrzegania norm społecznych, odrzuca wartości starego systemu. Specyficzną cechą ideologii subkultur jest także odrzucenie jakiegokolwiek autorytetu „odgórnego”(również tradycji), określającego, co jest w obszarze wartości dobre, wartościowe, ładne a co złe i nieprzydatne.</p> <p>Można więc przyjąć, że fundamentem ideologii subkultur jest zakwestionowanie wartości zastanej kultury oraz instytucji zbudowanych na tych wartościach oraz gloryfikacja wolności i jej realizowanie we wszystkich dziedzinach życia.</p>	<p>Marian Filipiak, <i>Od subkultury do kultury alternatywnej: wprowadzenie do subkultur młodzieżowych</i>, Lublin 1999</p>

	<p>2. <u>Obyczajowość:</u></p> <p>Opiera się na założeniu, że jednostka jest nadrzędna wobec norm moralnych. Konsekwencja takiego założenia przejawia się w poszukiwaniu nowych stylów życia, większej swobodzie, naturalności w stroju i sposobie bycia, spontaniczności, otwartości i bliskości w kontaktach międzyludzkich. „Nowa” obyczajowość kwestionuje „starą” (powszechnie obowiązującą) przez realizację haseł wolnej miłości, krytykę tradycyjnego modelu rodziny, demonstracyjne stosowanie używek (cecha indywidualna konkretnych subkultur.)</p> <p>3. <u>Wizerunek kreowany przez daną grupę (image):</u></p> <p>Nacisk na manifestowanie swojej odrębności, przejawiający się w kreowanym przez uczestników wizerunku samego siebie i swego środowiska. Głównym wyznacznikiem tego wizerunku jest wygląd i strój, będący zewnętrznym znakiem tożsamości grupowej, zastępującym legitymację, ma uczyć tolerancji wobec wszelkich dziwactw i odmienności, a także być znakiem i narzędziem prowokacji (stąd celowa antyestetyka). Wygląd jest także ekspresją własnej osobowości, dlatego zawiera znaki indywidualne.</p> <p>4. <u>aktywność twórcza:</u></p> <p>Manifestacja swej odrębności w aktywności twórczej, zwłaszcza w sztuce. Składa się na nią : niezależny obieg wydawnictw (tzw. trzeci obieg kultury), młodzieżowe inicjatywy społeczne (np. Pomarańczowa Alternatywa), teatr uliczny, poezja, plastyka czy muzyka. Sztuka subkultur – niezależnie od formy, w której się przejawia – jest zawsze artystycznym manifestem ideologii subkultur.</p>	
<p>Funkcje subkultury</p>	<p>Subkultura jest specyficznego rodzaju tworem, zaspokajającym różne potrzeby jednostki i spełniającym różnorakie funkcje, m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zaspokajanie potrzeby przynależności jednostki do grupy; 2. gwarantowanie jednostce niezależności i odrębności; 3. pozwalanie na wyrażanie i walkę o swoje ideały; 4. bycie swoistym azylem dla nieprzystosowanych; 5. dostarczanie odmiennych wzorców porządkowania świata; 6. wyrażanie poczucia tożsamości i odmiennego stylu życia w podmiotowym dążeniu młodzieży do samookreślenia się; 7. stwarzanie jednostce możliwości uzewnętrznienia jej przeżyć i odczuć oraz rozładowanie nadmiaru potencjału 	<p>Tadeusz Bąk, <i>Współczesne uwarunkowania kreacji subkultur młodzieżowych</i>, Warszawa 2008.</p> <p>Marek Jędrzejewski, <i>Młodzież a subkultury : problematyka edukacyjna</i>, Warszawa 1999.</p>

	energetycznego (np. poprzez aktywność twórczą)	
	8. uczenie krytycznego myślenia o rzeczywistości i funkcjonowania w środowisku pozarodzinnym;	
Nowe subkultury młodzieżowe		
sXe	<p><u>Hasła:</u> Nie palę, nie piję, nie biorę narkotyków.</p> <p><u>Cechy charakterystyczne:</u> odrzucenie wszystkiego co może być przyczyną zniewolenia, unikanie przypadkowego seksu, wegetarianizm i obrona praw zwierząt.</p> <p><u>Muzyka:</u> przedstawiciele są zazwyczaj fanami muzyki o ostrym brzmieniu np. Cymen X, Regres.</p> <p><u>Styl ubierania się:</u> przedstawiciele nie posiadają charakterystycznego stylu ubierania się, chcą się wyróżniać zachowaniem umiaru w życiu a nie ubiorem.</p> <p>Źródła internetowe: http://osobie.pl/communities-view/id,553,t,straight-edge http://love-punk.bloog.pl/kat,85860,index.html?ticaid=6800f http://www.straightedge.ovh.org/?page_id=3</p>	
wiccanki	<p><u>Kim są:</u> ludźmi uważającymi się za neopogan</p> <p><u>Światopogląd:</u> uznanie boskości, która wykracza poza płęć, przy uznaniu tak żeńskiego, jak i męskiego aspektu bóstwa</p> <p><u>Cechy charakterystyczne:</u> wiara w reinkarnację, magię; rytualne obchody pełni księżyca i zjawisk astronomicznych. Każdy wyznawca wicca jest swoim własnym kapłanem.</p> <p><u>Hasło:</u> Gdy to nikogo nie krzywdzi, czyń, co chcesz</p> <p><u>Styl ubierania się:</u> większość wiccanek preferuje kolor czarny, ponieważ przyciąga naturalną energię</p> <p>Źródła internetowe: http://www.wicca.pl/index.html http://www.mrooczlandia.com/magia/wicca/ http://www.mrooczlandia.com/magia/wicca/ http://www.insomnia.pl/Wicca - czyli co%20tak%20i_dla_p%20ci_pi%20knej_%20-t160938.html</p>	
oiowcy	<p><u>Ideologia:</u> promowanie jedności między punkami i skinheadami</p> <p><u>Hasła:</u> punk and skin unite and win.</p> <p><u>Muzyka:</u> przedstawiciele słuchają Oi!, street punku, który jest podgatunkiem muzyki punk</p> <p><u>Styl ubierania się:</u> białe sznurowadła w butach, naszywki z kapelami oiowymi, fryzury w stylu „irokez”, kolce, kurtki ramoneski oraz glany.</p> <p>Źródła internetowe: http://forum.o2.pl/temat.php?id_p=5180427 http://pl.wikipedia.org/wiki/Oi! http://www.zgapa.pl/zgapedia/Oi!.html</p>	

jaskass	<p><u>Kim są:</u> osobami, które zostały zainspirowane do wyczynów kaskaderskich, po obejrzeniu programu MTV pt: „ Jackass”</p> <p><u>Cele:</u> nagrywanie swoich niebezpiecznych wyczynów takich jak: okaleczanie się na różne sposoby, zjeżdżanie z niebezpiecznych stoków, pływanie na różnych nietypowych przedmiotach, czy zabawy z agresywnymi zwierzętami. Następnie umieszczanie nagrań w Internecie.</p> <p>Źródła internetowe: http://pl.wikipedia.org/wiki/Jackass http://www.jackass.dami.pl/gazeta.htm http://www.focus.pl/dodane/publikacje/pokaz/publikacje/jackass/nc/1/</p>
przystankersi	<p><u>Zachowanie:</u> grupy młodych ludzi najczęściej z małych miejscowości spędzających wolny czas w miejscach publicznych takich jak przystanki autobusowe oraz dworce kolejowe.</p> <p><u>Ideologia:</u> przystankersów nie łączy żadna ideologia, muzyka czy styl ubioru ale sposób i miejsce spędzania czasu.</p> <p>Źródła internetowe: http://wyborcza.pl/1,76842,4788083.html http://www.wiadomosci24.pl/arttykul/przystankersi_nowa_subkultura_mlodziuzowa_35961.html www.youtube.com/watch?v=2qJcgS8A_mw</p>
Le parkour	<p><u>Miejsce pochodzenia:</u> Francja</p> <p><u>Czym jest:</u> forma aktywności fizycznej, której główną ideą jest pokonywanie stojących na drodze przeszkód w sposób jak najbardziej efektywny, ale jednocześnie bezpieczny.</p> <p><u>Główne cele:</u> opanowywanie nowych technik, rozwijanie cech potrzebnych do ich wykonywania (szybkość, siła, kondycja, zręczność) oraz kształtowanie charakteru i przełamywanie barier psychicznych.</p> <p><u>Cechy charakterystyczne:</u> unikanie „złej rywalizacji” – każda nowo opracowana technika pokonania danej przeszkody ma służyć nie tylko danej jednostce, lecz całej społeczności danej subkultury.</p> <p>Źródła internetowe: www.overground.com.pl www.leparkour.pl www.akcjaparkour.prv.pl</p>
emo	<p><u>Styl ubierania się:</u> dzinsy rurki, wąskie t-shirty często z nazwami zespołów rockowych, paski nabijane ćwiekami, opaski na nadgarstki, materiałowe tenisówki, długie ukośne grzywki zaczesane na jedną połowę twarzy, na jedno lub oboje oczu; oczy zarysowane czarną kredką</p> <p><u>Światopogląd:</u> sprzeciw wobec popełniania przestępstw, zażywania środków odurzających, powierzchowności, braku okazywania uczuć oraz konsumpcjonizmu.</p> <p><u>Cechy charakterystyczne:</u> przedstawiciele są bardzo emocjonalni, wrażliwi, nieśmiali, zamknięci w sobie, ponurzy.</p> <p>Źródła internetowe: http://pl.wikipedia.org/wiki/Emo_(slang) http://subkultura-emo.blog.onet.pl/ http://www.dziennik.pl/foto/article153442/EMO_znaczy_nieszczesliwy.html</p>

<p>cyberpunk</p>	<p><u>Miejsce pochodzenia:</u> Nazwa „cyberpunk” wywodzi się od nurtu literatury science fiction, który pojawił się w latach 80-tych w Stanach Zjednoczonych.</p> <p><u>Kim jest:</u> technokratą i połączeniem hackera i crack era</p> <p><u>Zachowanie:</u> Nie liczą się z opiniami innych, nie obchodzą ich komentarze na własny temat. Negują obowiązujący system („system jest zły”), walka o wolność informacji i dzielenie się nią.</p> <p><u>Cechy charakterystyczne:</u> skupione wokół najnowszych technologii informatycznych.</p> <p>Źródła internetowe: www.cyberpunk.org.pl www.fabryka.darknation.eu/php-files/news.php www.cyberpunkreview.com</p>
<p>cosplay</p>	<p><u>Kim są:</u> ludźmi, którzy przebierają się za postacie z mangi, anime, gier wideo i filmów.</p> <p><u>Cele:</u> branie udziału w zlotach i festiwalach z konkursami na cosplayowe kostiumy.</p> <p>Źródła internetowe: http://zgromadzenie.nightwood.net/showthread.php?t=6597 http://www.xiv-lo.krakow.pl/pliki/KID/2008-12-KID.pdf http://www.gfartiair.fora.pl/manga-anime,33/cosplay,1430.html</p>

BIBLIOGRAFIA:

1. 1. BAŁK, Tadeusz. 2008. *Współczesne uwarunkowania kreacji subkultur młodzieżowych*, Warszawa : UKSW, s. 22-29.
2. FILIPIAK, Marian. 1999. *Od subkultury do kultury alternatywnej: wprowadzenie do subkultur młodzieżowych*, Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, s.17-21, 101-102.
3. JĘDRZEJEWSKI, Marek. 1999. *Młodzież a subkultury: problematyka edukacyjna*, Warszawa : Wydawnictwo Akademickie „Żak”, s. 242.
4. www.wsap.edu.pl/pub/wykladowcy/socjologia (grupy żarłoczne).